

10
ՓԱՐՍ

ԳԱՅՐԵՆԻՔ

10
ՓԱՐՍ

ԱՐՏՈՆԱՏԻՐ

Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Մ. Կ. ՍԱՐԸՆԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՍՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Դաւառաց համար ծարեկան դրուշ.	60
՝ ՝ ՝ Վեցամսեայ ՝	30
՝ ՝ ՝ Եռամսեայ ՝	15
Օտար երկիրներու համար տարեկան 13 ֆրանք. Դաւառաց համար բոստայի ծախքը բաժանորդաց վրայ է.	

Les annonces sont reçues au Bureau du Journal

Նամակ, բաժնեգիր, ազդարարութիւնք կամ ուրիշ գրութիւնք պէտք է ուղղել ան. հրատարակիչն Հայրենիք Օրաթեր-թի, Կ. Պոլսի Մերձյան Փողոց Բիւշտի Էմ. Խանի տակ Թի. 20.

درعليده مرجان چارشونده رشدى افندى خاتى اتصالد
۲۰ نومرولى (صارىان) مطبعدى

Direction du journal Haïrénic A l'imprimerie M. Sarian
Rue Merdjian Ruchdi effendi Han N. 20 Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԱՆ

Շէնքի մը չորս պատերուն մէջ կը ծածկուի անձ մը, ան-ծանօթ և շատերու անտես, ան-քըթիթ յառած աչերն ապագա-յին, ինչպէս կը յառէ Ներվանա-յին՝ Հնդկի պրահմանն, բայց թէ սորայն անստուգութիւն, անձ-կութիւն է, չէ՞ այնպէս հայ դաստիարակին, որ լաւագոյն ա-պագայի հիմնադիրն կը դառ-նայ, երբ յաջողի հաստատուն կրթութիւն մի տալ իւր աշա-կերտին, իմաստուն դաստիարա-կը չի՞նմանիր միթէ շերամին՝ որ մետաքսի թելեր կը հիւսէ, մեռ-եալ կը կարծուի այն, բայց ո՛չ, նա կը շնչէ, և ի գլուխ կը հա-նէ իւր գործն անմահ: Այսպէս է հայ դաստիարակն, սկսեալ խոնարհ և անշուք գիւղական վարժարանէն մինչև ամենաբար-ձըր չքեղակերտ կրթարանն՝ նո-րա գործունէութեան ասպարէզ է. առաջնոյն մէջ կը պարզէ ա-բուրէնքն, և երկրորդին մէջ ի-մաստասիրական տեսութիւններ, և ամենուրեք միշտ բարձր է, միշտ նուիրական է իւր կոչումն:

Ամէն մարդ՝ անցնելով դպ-րոցի սեմէն, միշտ կը պահէ դաստիարակի մը յիշատակն՝ որ իւր մանկական թոթովումներն լսած է գործովանօք, որ ուղղած է իւր բազմադիմի թերութիւն-ներն, եւ լսելի ըրած է իւր ձայնն աստուածային, թէ պար-տինք ճանչնալ մեր պարտքերն, օգնել մեր նմանեաց, սիրել մեր եղբարքն, լինել վերջապէս մարդ-բարի: Այս խօսքերու տպաւո-րութիւններն անջնջ կը մնան ի

մեզ, և միշտ օրհնութեամբ կը յիշեմք անունն այն անձին՝ որ մեր մանկութեան առաջին օրերն հրահանգած է զմեզ սիրով, եւ մեր արցունքներուն պատաս-խանած է իւր ժպիտներով:

Ամէն անգամ որ անցնինք այն դպրոցին առջևէն՝ ուր սահմա-նէ մեր մանկական օրերն, ան-միջապէս մեր յիշողութեան մէջ կը վնտռենք պատկերն մեր դաստիարակին, և հիացմամբ կը դիտենք զանի, թէ ի՞նչպէս համբերատար ողբով ամբարձ է մեր սրտի անձկութիւններն, ներմուծած է ի մեզ կորցաւ-հոթիւն, աշխատասիրութիւն. քիչ անգամ սաստած է, և շատ անգամ խրատած է, անեցողած է ի մեզ առաքինութեանց բող-բոյն, և մեր աշխատած եմք, որպէս զի ընտիր ձերբերով լա-րժանի ըլլանք անոր սիրոյն, և թէ երբ չարութիւն մը՝ գործած լի-նիմք, և մեր խիղճն մեզ յանդի-մանէ, այն ատեն կարծած եմք թէ խղճի ձայնն մեր դաստիա-րակի ձայնն է արդեօք, որ մեր ներքին կը բողբէ մեզ գէժ:

Այսպէս մեծ եղած է դաս-տիարակին ազդեցութիւնն. զի նա է մտաւոր զարգացման մշակ, ժիր գործաւոր՝ որ կ'ապրի յի-շատակներու մէջ, եթէ յաճա-խադոյնս դրամի բարերարու-թիւնն կը կոչենք մեծ, և կը յար-գենք իրաւամբ բարերար մեծա-տուններ, նոյնպէս յարգենք զայն որ ներշնչած է բարեք գործելու առաքինութիւնն:

Ի դուր մեր նախապաշա-րմունք կուգան ընդմիջո՞ւ բաղխիլ երախտագիտութեան արձանին դէմ՝ որ կանգնուած է ազնիւ սրտիւրու մէջ հայ դաստիարակին նուիրեալ, ի դուր նորա դիւքն անապահով, նորա ասպպայն ան-ստոյգ պահելով՝ զանի ապերջա-նիկ վիճակի կը մատնեմք. յայտմ

եթէ կը վնասեմք դատ մը երախ-տագիտներու, առաւել ևս կը վնասեմք ընդհանուր ազգին, ո-րովհետեւ այս կերպով ազգն ամ-բողջ բարոյականէ զուրկ և տգէտ կը հռչակեմք:

Իրաւամբ կ'ըսէ Գաղիացի հե-ղինակ մը. ազգի մը արժանիքը իւր դաստիարակին ընծայած արժանիքէն կը չափուի: Այս ի-մաստուն վճիռն պէտք է հիմնո-վին փոխութեւ Հայ դաստիարակի նկատմամբ ցարդ ունեցած մեր ընթացքն, և ուսուցանէ մեզ յարգել ճշմարիտ Հայ դաստիա-րակներն:

Ասոնց կարգին մէջ արժանի է ազգային երախտագիտութեան Մէզպուրեան Մկրտիչ Էֆէնտին՝ որոյ վարժարանին քսան և հին-գամեակն աւետեցին ազգային թերթեր: Մէզպուրեան էֆ. ի պատանեկան հասակէ կրթական ասպարէզն ընդդիմելով՝ պարա-գայից հզօր բերմամբ հաստատեց երկեսու վարժարան մի 1865 հոկ-տեմբեր 1ին ի Կ. Պոլսի Հիւսար-տիպի թաղն: Այս վարժարան կրցած է լաւ արդիւնք տալ մի-շու 1879 թուականն. անտի և այսօր միայն օրիորդաց յատկանա-լով գիտցած է դարձեալ ազնիւ նպատակի ծառայել, այն է՝ Ի-ԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒ-ԹԵԱՆ:

Օրիորդաց դաստիարակու-թիւնն մանչ տղայոց դաստիարա-կութեան չափ և թերեւս անկէ աւելի կարեւոր լինելով՝ անշուշտ ընդհանուրն դոհուակութիւն կը պատճառեն այս կարգի հաս-տատութիւններ՝ որք նպատակ ընտրած են լաւ անդամակներ պատրաստել Հայ ընկերութեան, ուսումն և կրթութիւն տարածել ընտանեաց մէջ, ժամանակիս կրթ-թական բարեբերուն մասնակից ընել Հայ օրիորդն, որպէս զի ինի այն մաքրուած որպէս տակ

բովուց մէջ, սնտուի նախապաշա-րմունք և մոլորութիւններ յանձ-նէ՝ մերկացած:

Մէզպուրեան վարժարանին քսան և հինգ ամեակն աւելի կ'ըն-ծայէ մեզ հրաւիրել ծնողաց ու-շադրութիւնն որոյ եղական հաս-տատութեան վրայ և խնդրել որ չզրկեն իրենց աղջկունքն դաս-տիարակութեան մեծամեծ օ-գուտներէն:

Աստուծոյ կը յայտարարեմք թէ օրիորդաց դաստիարակութիւնն պէտք է միշտ իւր շատագոյններն ունենայ, որպէս զի մանկիկն ի ծննդենէ գտնէ որքանին քով ի-մաստուն դաստիարակութիւն՝ որ կրթէ իւր հոգին, և հոգւոյն կա-րողութիւններն զարգացնէ իւր կենաց առաւօտէն: Ահա մեծ գործ մի՛ որոյ կարեւորութիւնն զգացած է Մէզպուրեան էֆ. հեռատես խորհրդով, և կանոն-աւէն հայր հանդիմանալով ազգին բաղձաթիւ օրիորդաց՝ արժանի եղած է ընդունել ամեն առթիւ շատերու շնորհաւորութիւններն՝ որոնց հետ կը խառնեմք և զմեր ինք-հանրօրուտ պաշտօնին: Համար՝ որով կը ծառայէ թէ՛ ազգին և թէ՛ տէրութեան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ

Սթանտարտ լրագրոյ Բեդրա-պուրկի թղթակիցն յիշելով այն զրոյցը, թէ Ռուսիոյ կառավա-րութիւնն առաջին անգամ լինե-լով ի մարդանս պիտի կոչէ իւր քաղաքապալ զօրքն (օբօլէնիէ), կը քննադատէ Ռուսիոյ զինուո-րական կազմակերպութիւնը: Ներկու երեք տարիէ ի վեր, — կ'ըսէ թղթակիցն, — կարծես թէ Արևելից մէջ Ռուսիոյ ազդեցու-

Թեան ծառայման չատագով գործակալք իրենց նշանաբան ընտրած են ամեն առթիւ չափազանցել Ռուսիոյ զինուորական զօրութիւնն: Իբրեւ կրօնական վարդապետութիւն յառաջ կը բերուի այդ տէրութեան անպարտելիութիւնն, որ իւր բանակները 103,000,000 ժողովրդէ մը կ'առնուէ, կ'ըսեն, և կը հաւատեն թէ երեք շաբթուան մէջ կրնայ պատերազմական վիճակի մէջ դնել 3,000,000 զօրք, զոր կրնայ կրկնապատկել երեք ամսուան մէջ և այսպէս շարունակաբար, այնպէս որ արեւելեան երեւակայութիւնն, որ թշնամի է ամէն խուզարկութեանց, իբրեւ ճիշդ կ'ընդունի այս թիւերն կամ գէթ ծանրապէս կ'ազդուի անոնցմէ:

Եւ նախ ոչ մի պաշտօնական վիճակագիր կը հաստատէ թէ Ռուսիա իր զօրագունները 103 միլիոն հոգւոյ ժողովրդէ մը կ'առնուէ: Աւելին կայ. յաւագոյն վիճակագրերը հապիւ 70-80 միլիոն կը գնահատեն եւրոպական Ռուսիոյ ժողովուրդն և 15-20 միլիոն՝ ասիական Ռուսիոյ ժողովուրդն: Բայց իբրեւ ճիշդ ընդունելով հանգերձ այն թիւն, զոր յառաջ կը բերեն Ռուսիոյ զօրութիւնը չափազանցելու պաշտօն ունեցողք, յայտնի է թէ պէտք է զեղչել այդ թիւէն այն ժողովուրդներն որ դեռ զինուորագրութեան չեն ենթարկուած: Արդարեւ, գրեթէ համայն Սիպերիա, Աստրախանի և Սիմպերոպոլի երկիրներն, Թուրքստան Ամուրի երկիրն և ուրիշ երկիրները ազատ են զինուորական ծառայութենէ: Կանոնաւոր զինուորագրութեան ենթարկեալ ասիական երկրաց մէջ, նոր զինուորագրեալք գրեթէ տեղւոյն վրայ դաժուած կը մնան առ ի չգոյէ փոխադրական միջոցներու, այն ընդարձակ երկիրներու վրայ: 1889 տարւոյ զինուորագրելոց թիւը կրնայ իբր հիմ բռնուիլ Ռուսիոյ զինուորական իրական զօրութեան: Արդ, անցեալ տարի նոր զինուորագրելոց թիւն էր 255,000 հոգի: 10 հազար բնակչաց համար 34 նոր զինուոր հաշուելով, բնակչաց ամբողջ թիւը կը լինի 75 միլիոն, որոյ վրայ ի գործ կը դրուի զինուորագրութիւնն: Այս 255 հազարէն 14 հազարը նաւատորմին և սահմանադիտոց պահպանման կր յատկանան և 2400ը Սիպերիական պահականոցները կը զրկուին: Ռուսիոյ պատերազմական գործոց նախարարութեան տրամադրութեան տակ կը մնան ընդամենն 236 հազար՝ իրենց զինուորական ծառայութիւնը լրացընող զօրաց տեղն անցնելու համար: Զինուորական ծառայութիւնն ի Ռուսիա 5 տարի է գործօն բանակին մէջ և 13 տարի պահեստի բանակին մէջ, ընդա-

մենն 18 տարի: 1889 տարւոյ զինուորագրութեան թիւն իբրեւ հաշուոյ խաբիսիս ընդունելով և մեռեալներու համար 100ին 20ը զեղչելով, 3,400,000 հոգի կ'ուենանք իբրեւ Ռուսական կայսրութեան բովանդակ զինուորական զօրութիւնն:

Բայց այս թիւն իրականութեմէ հեռի է, նախ վասնզի նախընթաց տարիներու զինուորագրութիւնք չեն հաւասարել 1889 տարւոյ զինուորագրութեան (1881ին զինուորագրելոց թիւն էր 212,000, եւ 1883ին 214,000), եւ երկրորդ փասն զի ռուսական բանակին մէջ բնական կորուստք հարիւրին 20էն շատ աւելի են, և այն գաւառներու մէջ մանաւանդ ուր առողջական պայմանք չատյուր են, այդ կորուստք կը հասնին մինչև հարիւրին 50ի առանց հաշուելու այն երիտասարդաց թիւն, որք երկրին ընկերական պայմաններուն ընծայած դժուարութեանց շնորհիւ, կը յաջողին իրենց անուանքը ջնջել տալ պահեստի զօրաց դասէն: Հետեւապէս, ճիշդ հաշուով կրնանք ըսել թէ ռուսական բանակին մէջ զինուորական ծառայութեան 18 տարիներն չեն կրնար 2 ու կէս կամ 2 միլիոն հոգիներ հարիւր ինոն հազարէն աւելի զօրք տալ:

Գործօն և պահեստի բանակին մէջ 18 տարի ծառայելէ յետոյ, ռուս զինուորն 38 տարեկան հասակին մէջ կ'անցնի քաղաքացիական զօրաց մէջ (օբյեկտիւ) ուր կը ծառայէ 5 տարի մինչև իւր 43 տարին: Արդ վերոյիշեալ հաշուով, Ռուսիոյ գործօն բանակը թուղթի վրայ կը բաղկանայ իբր 2,500,000 կամ 2,750,000 հոգիէ և քաղաքացիական զօրաց բանակը մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար հոգիէ: Բայց գործնականին մէջ, այս թիւերն իրական արժէք մը չունին, վասն զի պահեստի զօրաց մէկ մասը կրնայ պակաս մնալ: Իրենց 13 դասերէն գոնէ մին իբրեւ թիւ չպիտի երևի պատերազմի ապագայ դաշտերուն վրայ, այն անհուն հեռաւորութեանց, ժողովրդեան բաղդատական նուազութեան: Վարչական զեղծմանց և քրնդրութեան պակասութեան պատճառաւ, ահա պարագայներ որ կարգելուն զՌուսիա իւր պահեստի զօրաց ամբողջութիւնն ի պատերազմ հանելէ: Կը յիշուի թէ 1876ին Ռուսիա վեց զօրաբանակներ ի զէն կոչեց, որոց չորսն ըսկըսան Բրուզ գետն անցնել 1877 ապրիլ 24ին: Այս չորս զօրաբանակներն ի Ռուսական մնացին մինչև նոյն տարւոյ յունիսի 27ը: Ռուսական բանակին կազմակերպութեան համաձայն, մէկ մի զօրագունը պէտք էր բաղկանար 16 դասակէ, իւրաքանչիւրն 225 մարդէ բաղկացեալ: արդ, այս

զօրագուններէն ոչ մին այն ատեն 15 դասակէ աւելի ունէր և ոչ մի դասակ 170 հոգիէն աւելի: Իւրաքանչիւր զօրագունը, ի զէն կոչմանէն 7 ամիս ետքը, 1000 հոգի պակաս ունէր կանոնական թիւէն, այն պատճառաւ որ պահեստի զօրքերն չէին կրցած հասնիլ: Այս պատճառն առաւել կամ նուազ գոյութիւն պիտի ունենայ ի Ռուսիա՝ երկրին բանական պայմաններուն պատճառաւ, մինչև իսկ եթէ վերնան այն վարչական զեղծումներն որք լծուի կուտան ոչ ոսկու Ռուսաց խոյս տալ զինուորական ծառայութեմէ:

Քննադատ թղթակիցը սա եզրակացութեան կը յանդի թէ, իրականութեան հակառակ են այն չափազանց թիւերն զոր թուղթերու վրայ կը նշանակեն պակաս գործիչը հաւտացնելու համար միամիտներու թէ Ռուսիա անպարտելի է, և թէ եւրոպիոյ մեծագոյն բանակն ունի, որուն ոչ մէկ եւրոպական բանակ կրնայ հաւասարել:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը ըսեմք թէ յառաջիկայ երկու շաբթի օրը, հոկտ. 16, եկեղեցական Հոմագումար ժողով պիտի գումարի ի խնդրոյ եկեղեցական հարց: Հրապարակէք այսօր պիտի զրկուին եղեր:

Տնտեսական Խորհուրդն իւր սովորական նիստը գումարեց երէկ ի Պարթաւքարան, ընդատենապետութեամբ Սեթեան Միհրան էֆ.ի, և զբաղեցաւ եկեղեցեաց ոմանց հաշուական, կտակային և այլ խնդիրներով:

Դատաւարական Խորհրդոյ ատենապետ Մեծ. Ենովք էֆ. Տէմիրճիպաշեան, ինչ ինչ կտակային խնդրոց նկատմամբ: Եղեցաւ Տնտեսական Խորհրդոյ աշխատութեանց:

ԵՎԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԷ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
Տ. ՍՈՒՔԻԱՍ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՎՐԱՅ
ՀՐԱԶԵՆ ԱՐԶԱԿՈՂ ՅԱԿՈԲԻ ԵՒ
ԻՆՆ ԸՆԿԵՐԱՅ

—
1890 Հոկտեմբեր 10 րե.
ՆԻՍՏ Ա.

Վերոյիշեալ տմբատանելոց դատավարութիւնն երէկ վերջտալին շարունակուեցաւ եղեռնադատ ատենին առջև:

Վսեմ. Վասրէ պէյ կը նախագահէր դատարանին, որոյ անդամներն էին Էմին պէյ, Մէհմէտ պէյ, Նիգուլաքի էֆէնտի և

Մոստիշեան Յարութիւն էֆէնտի: Վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազութեան օգնական Մէմուհ պէյ իւր ամբողջ բաղմամբ էր:

Ամբատանեալք իրենց յատուկ տեղերը նստած էին, եւ Յէհրի էֆէնտիէն զատ, բոլոր միւս փաստաբանք ներկայ էին: Պարտիզակցի Յակոբին փաստաբանը՝ Հասան Ռիշա էֆէնտի ըտտանձնած էր Յարութիւնի և Աւետիսի պաշտպանութիւնը, փոխանակ Յէհրի էֆէնտիի:

Ատենը ժամ 8ուկէսին բացուեցաւ. ունկնդրաց խուռն բաղմութիւն ներկայ էր:

Նախագահ առ Մէմուհ պէյ. — Անցեալ օր լրագրեր և նամակներ կային. որոշուած էր թարգմանել զանոնք և վկայներ կոչել հաստատող թէ Վարդան բռնուած պահուն սանդուղին տակը թուղթեր նետած էր: Թուղթերուն թարգմանութիւնն եկած է. կարդացէք:

Քարտուղարը կարգաց Հնչակ լրագրին եւ կարմիր յայտարարութեանց թարգմանութիւնն:

Նախգ. առ Մէմուհ պէյ. — Միւս նամակն անձնական գործոց կը վերաբերի եղեր. — առ Վարդան. այս թուղթերն ուսկեց գտնուեցան:

Վարդան. — Կառավարութեան կողմէ մարդիկ եկան եւ ճերմակիղինաց ծրարին մէջէն երկու թուղթ գտան:

Նախագ. — Ձերբակալուած պահուղ թուղթը սանդուղին տակը նետեր ես:

Վարդան. — Ոչ, տէր իմ:

Նախագահ առ ոստիկանս. — Քոմիսիէր Շապան էֆէնտին եկած է:

Ոստիկանք. — Եկած է:

Շապան էֆէնտի դատարանին առջև բերուեցաւ: Նախագահ Վսեմ. Վասրէ պէյ նորա անունն ու տարիքն հարցունելէ յետոյ, ըստ օրինի երդում ընել տուաւ ճշմարտութիւնը խօսելու համար:

Շապան էֆ. — Ինչեր մը ժամ մէկուկէսին միջոցներն, ոստիկանութեան նախագահ Հիւսնի էֆէնտի զիս կանչելով ըսաւ. Եէնի-ճամիի կողմը խան մը կայ եղեր, անունը յայտնի չէ. հոն կ'երթա եւ սրճագործ Յարութիւնի եղբոր կը խուզարկես: Ես ալ գացի և սրճագործ Յարութիւնի եղբոր՝ Վարդանի հոն ըլլալը ստուգելէ յետոյ, խանին դուռը բանալ տալով ներս մտայ: Սենեկապետը փնտուցելի, հոս չէ ըսին. քանի մը հոգի ոտքի վրայ կեցեր էին. նոյն միջոցին անոնցմէ մին, չեմ գիտեր ո՞րն, խանին աջ կողմը դիմեց, ուր դրան պէս բան մը կայ եղեր: Գործին կարեւորութիւնը դիտնալով, այն մարդուն ետեւէն գացի և տեսայ

որ սրճարանի դուռ մը կար. նա ներս մտնելուն պէս ետ ալ մտայ. իբր թէ ի պատիւ ինձ բարեի կայնելու պէս, սրճարանին մարդիկը դրան առջև շարուեցան. վարդան անուն այն մարդն ալ, նոյն միջոցին, սրճարանին դրան քովը գտնուող սանդուղի պէս տեղէ մ'իջար ճերմակ բան մը նետեց. հնկերս Սալիհ էֆէնտի իսկոյն վար իջնելով առաւ. ճերմակ և կարմիր թուղթերու վրայ գրուած խել մը գիրքեր էին զոր բերաւ ինձ տուաւ. յետոյ սենեակները խուզարկեցինք:

Նախագահ. — Եթէ այդ վարդան անուն անձը տեսնէք, կը ճանչնաք:

Շապան էֆ. (վարդանը մատնանիշ ընելով) ահա ինքն է:

Վարդան. — (Ձեռքով դատարանին երեք կողմը ցոյց տալով). սրճարանն հոս է, սանդուղը հոն. երթալու աստիճան թեւէս բռնեց և անունս հարցուց. վրաս խուզարկեց. քանի մը թուղթ դտնելով առաւ. յետոյ սենեակս ելաւ. ճերմակեղինաց փոքր ծրար մը կար, խուզարկեց և մէջէն ելած թուղթը առաւ:

Շապան էֆ. — (Երբ թուղթերն իրեն ցոյց տրուեցաւ) — Սանդուղէն վար նետած թուղթերն ահա ասոնք են. լրագրի պէս բան մ'ալ կար:

Նախագահ. — Երբեք առնուած թուղթը ո՞րն է:

Շապան էֆ. — Վրայէն, ծրարէն և գետնէն առինք, չեմ կրընար որոշել թէ ո՞րն էր ծրարէն առածս, սակայն ասոնցմէ մին էր:

Վասիլաքի էֆ. — Ներեցէք որ դիտողութիւն մ'ընեմ. վկայութեանց միջոցին ըսուեցաւ թէ վարդան սանդուղէն վար նետած էր այդ թուղթերն. այս տեսակ սանդուղներ փոշիէ և ցեխէ զուրկ չեն մնար, եթէ իրօք հոն նետուած են, ցեխ, փոշի և այլն գտնուելու են անոնց վրայ. արդ ասոնց վրայ այդ տեսակ բան մը կայ:

Նախագահ. — Անձրեւոտ ժամանակ չէ, մանաւանդ որ խանի մէջ ալ է:

Շապան էֆ. — Վրան պարզ թուղթ փաթթուած էր:

Յետոյ լուեցաւ թանձրագալէի պահանջողին Դ. քոմիսէր, Տաղիստանցի Սալիհ էֆ. ի վկայութիւնն:

Սալիհ էֆ. — Սուլթան Համամի կողմը նստած էի, Շապան էֆէնտի եկաւ հարցուց թէ Արաբ խանի կայ եղեր, անունն ի՞նչ է. Ապուտ էֆ. խան ըսի, ասոր վրայ յայտնեց թէ Յարութիւնի եղբոր՝ Վարդանի սենեակը պիտի խուզարկեր. ելանք մեկտեղ դացինք, խանին դուռը բանալ տուինք և սենեակպետն հարցուցինք, դուռը բացող բեռ-

նակիրը հոս չէ պատասխանեց. Սալիհ էֆ. իւր վկայութիւնը շարունակելով բառ առ բառ կըրկնեց աստ Շապան էֆ. ի վկայութիւնն, ըսելով թէ Շապան էֆէնտի հրամանաւ առած էր վարդանի կողմէ նետուած ծրարէն որ կարմիր և այլ թուղթերէ կը բաղկանար:

Թուղթերը ցոյց տրուեցան Սալիհ էֆ. ի որ պատասխանեց թէ ինք չէր բացած ծրարն և թէ դուռէն յայտնի էր որ գրուած թուղթեր էին. (Նախագահին հարցման ի պատասխան). իւր վկայութիւնը շարունակելով յարեց. — սենեակը խուզարկեցինք, խել մը թուղթեր և նկարներ գտանք, ճերմակեղին ծրարն և ուրիշ բոլոր կասկածելի տեղերը խուզարկեցինք:

Նախագահ առ Վարդան. — Ի՞նչ պիտի ըսէք. ահա կը հաստատեն թէ նետեր ես:

Վարդան. — Ոչ, տէր իմ, ես այդ տեսակ թուղթեր չեմ նետած հոն:

Վասիլաքի էֆ. — Սալիհ էֆ ըսաւ թէ կարմիր թուղթ մ'էր, միւսն ըսաւ թէ լրագրի և ուրիշ գրուածքի պէս բան մ'էր. այս կէտն անդամ մը հարցուէր, ասկից զատ, Սալիհ էֆ. իւր վկայութեան մէջ կըսէ թէ թուղթերը փաթթուած չէին:

Սալիհ էֆ. (Ի պատասխանի այս հարցման). — Կարգ մը դաւարուած, ճմուլկած թուղթեր էին, փաթթուած չէին, ես չը բացի չ'այնչեայ, այլ Շապան էֆէնտի տուի:

Նախագահ առ Շապան էֆ. — Շապան էֆ., թուղթերը փաթթուած էին:

Շապան էֆ. — Վարը մուծ էր, Սալիհ էֆ. առաւ բերաւ, թուղթի մէջ փաթթուածի պէս էր, կապոյտ պահարան մ'ալ պիտի ըլլայ, թուղթերն անոր մէջը դրի. երբ սրճարանին մէջ լուսոյն առջև նայեցանք հասկըցանք թէ նետուած բանն թուղթերէ կը բաղկանար. դրպանէն առած թուղթերնու ծայրերը գրպանէն կերեւին:

Վասիլաքի էֆ. — Սալիհ էֆ. լրագրի չըսաւ:

Սալիհ էֆ. — Ձբացի. Մէմուտէ պէյ. — Ինչո՞ւ չէ բացեր:

Սալիհ էֆ. — Գալարուած էր, առի և Շապան էֆէնտի տուի:

Մէմուտէ պէյ. — Իրարու վրայ դաւարուած էր:

Սալիհ էֆ. — Իրարու մէջ ծալ լուած էին, ձեռքով վրայէն սեղմուած լինելով, ճմուլկած վիճակի մէջ էր:

Նախագահ առ Վասիլաքի էֆէնտի. — Եթէ փաթթուած չըլլար, ձեռքին մէջ կը բացուէր:

Վասիլաքի էֆ. — Եթէ սեղմուած չըլլար, կարմիր թուղթն, իւր բարակութեան պատճառաւ,

կոտորուելու էր. ես հակասութիւն կը տեսնեմ այս երկու վրկայութեանց մէջ, և լուսաբանելու համար է որ կ'առարկեմ:

Նախագահ առ Սալիհ էֆ. — Ըսիր որ Շապան էֆ. ի ետեւ կեցեր էիր, տեսա՞ր վարդանին բան մը նետել:

Սալիհ էֆ. — Թեւը չարժեք տեսայ, ինչ նետելը չտեսայ. Շապան էֆ. իմաց տուաւ ինձ:

Համտի էֆ. — Դատի նիւթ եղող լրագրին անունն, Հնչակ, ի՞նչ նշանակութիւն ունի:

Նախագահ. — Հայերէն զանգակ կը նշանակէ եղբոր:

Վասիլաքի էֆ. — Մէկուն անունն ալ Արմինակ է, այն ի՞նչ կը նշանակէ:

Նախագահ. — Ի՞նչ կուզէ թողնշանակէ, գիտնալու արժանի բան մը չէ. — (առ ամբաստանեալ). Արմինակ ի՞նչ ըսել է:

Միջատանեալներէն մէկ. — Անուն է:

Նախագահ առ Մէմուտէ պէյ. — Հարցաքննութիւնը վերջացաւ. ի՞նչ պիտի ըսէք:

Մէմուտէ պէյ (սուք ելնելով) ըսաւ թէ ամբաստանելոց խոտովանութիւններէն և լուսած վկայութիւններէն հաստատուած է թէ ամբաստանեալը, հայկական իշխանապետութեան մը կազմութեան անտեղի նպատակաւ, հայ ժողովրդեան հանրային կարծիքը գրգռելով, զինուորը զրկելու, մարդ սպանելու և այլ ասոնց նման հանրային բարեկարգութիւնը խանգարող կարգ մը խռովայոյզ և ապրտամբական գործերու ձեռնարկած են և հետեւեալս անոնց յանցապարտութեան վճիռը կը խնդրէ դատարանէն:

Աստ խօսելու իւրօրն ամբաստանելոց փաստաբաններուն եկած լինելով, Պարտիզակցի Յակոբին, խոհարար Յարութիւնի և դարբին Աւետիսի փաստաբանն՝ Հասան Բիզա էֆ. ոտք ելաւ և հետեւեալ իմաստով խօսեցաւ:

Ամբաստանեալներէն Յակոբի վարմունքը կրնայ երկու մասի բաժնուիլ, մին կամաւոր և միւսն անկամաւոր: Զորք գրուելէ, ապստամբական մասնախմբին մասնակցելէ և Տէր Սուլթան քահանայն մեռցնելու համար դործի ձեռնարկելէն վերջը, իւր չար նպատակին վրտանգաւոր վախճանն հասկցեր և իւր ընկերաց յայտներ է. ահա մինչև հոս իւր բռնած ընթացքը կամաւոր է. իսկ անկէ վերջը, այն է մինչև Տ. Սուլթան քահանայի վրայ հրագէն պարպելն, իւր ընթացքն անկամաւոր է, այսինքն իւր տիմարութեան պատճառաւ, խռովայոյ թեւաբերութեանց անսպասելի և ի վերջոյ իւր կենաց դէմ եղած ապստամբաց պատճառա-

տելին ի դործ դնելու հարկադրուեր է:

Յակոբի Յակոբի առաջին ընթացքը կարգ մը կամայոր դործերէ կը բաղկանայ, բայց ըստ որում դործը գաղափարական վիճակի մէջ մնացած է և մէջ տեղն իրական գործ մը չկայ, կարելի է դատապարտելի չնկատել զայն: Իսկ իւր վերջի ընթացքի պատճառաւ եթէ հարկին իսկ պատժել, այս մասին բոլորովին կ'արդարանայ: Յակոբ խոտովանած է թէ քահանային վրայ ատրճանակ պարպած է, այս պարագային մէջ բուն ոճրագործն ինք չէ, այլ անոնք են որ մահուան ապառնալեօք պարտաւոր են զինքն յայդ գործ: Ինչ որ ալ ըսի Յակոբի համար, նոյնը կրնամ ըսել նաև Յարութիւնի և Պարտիզակցի համար, գալով Աւետիսի, իւր զօրք գրուելը և քահանայն զարնելու համար Յակոբի ընկերանայն ընդունելութեան և մերժման միջև միջին ընթացքն է, և ոճրագործական ձեռնարկութիւն մը չէ. հետեւեալս պաշտպանեալներուն ազատութիւնը կը խնդրեմ:

(Եստույնական)

ԴՐՈՄԻԱՆ

ՀԱՅԱԹԻՈՑ ԳՐԱԿԱՆ

11 Հոկտեմբեր

Հոն. երէկ ամենէն բարձր	19, 22
Վար	19, 12
Հոցուեցաւ	19, 19
այսօր ժապը 6 ին	19, 22
Օսմանեան արժեթուղթ	79, 20
Երկաթուղի	78, 50
Թրամվայ	5 Լիրա 10 ռէճ

Ա Ձ Դ

Հայրենիք ասկից վերջ պիտի ծախուի նաև, ի Բերա Վալաթա Սէրայի դիմացի ու մնծ փողոցին վրայ գտնուող բոլոր ծխափաճառաց խանութները:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՆՐ

Վեհ. Սուլթանը Վաչինկիթնի Օսմ. դեսպան Մալոյիէի պէյին Ա. կարգի Մէհիտիէ պատուանշան և Բարիդի Օսմ. դեսպանատան խորհրդական Վսեմ. Միսաք էֆ. ին Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց:

— Նախարարաց խորհուրդն իւր երէկի սովորական նստին մէջ զբաղեցաւ զխաւորաբար Յուսեփ Պատրիարքարանի առանձնաշնորհմանց ծանուցեալ խնդրովն: Ժամ 11ին միջոցները, Վեհ. Սուլթանին սենեկապետ Արիֆ պէյ Բ. Դուռն երթալով, ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց նկատմամբ Վեհ. Սուլթանին հրամաններն հաղորդեց Մեծ-Եպարքոս Բարձրապատիւ Քեամիլ փաշայի:

Կ'ըսուի թէ առանձնաշնորհմանց խնդրը նախարարաց խորհրդոյ երէկի նստին մէջ իւր վերջնական լուծումն ստացեր է:

—Քաղաքացիներ Վսեմ. Բրտ-
վան պէջ երէկ առաւօտ կայսե-
րական պալատ երթալով, Վեհ-
Սուրբանին ինչ ինչ հրամաններն
ստացաւ:

—Օսմ. ծերակուտի անդամ
Վսեմ. Լողոֆէթ պէջ երէկ երկար
տեսակցութիւն մը ունեցաւ քա-
ղաքացիներ Վսեմ. Բրտվան պէջի
հետ:

—Հալէպէն եկած հեռագրա-
կան լրոց նայելով, երկուշաբթի
օրը ժամ 10էն մինչև յաջորդ. օրը
ժամ 10ը, Հալէպի մէջ 20 հոգի,
Հարէմի մէջ 1 հոգի և Համայի
մէջ 4 հոգի մեռեր են հետախ-
տէ, որոց մէջ կը գտնուէր նաև
Անտիոքի կառավարիչն:

—Էրթորուլ մարտանաւուն
ծովամղին ուղարկեց և նաւաստեաց
ընտանեաց ի նպաստ կազմաւոր-
եալ հանգանակութեան գումա-
բըն եղած է ցարդ 279017 զրշ:

—Ռուսիոյ կառավարութիւնը
մտադիր է Պոլսոյ մէջ ռուսական
վարժարան մը հաստատել ի մո-
տոյ, նման այն վարժարանաց
զոր օտարազգիք ունին արդէն:

ԻՆՍԱՆ

Առ ճիկէր, գարա ճիկէր,
միտէ վէ պաղըրսաք հասթալը-
լար իլէ, գատըն վէ էրքէք էմ-
րաղ թէնասիլիլէ վէ պուլիէյէ
չէօհրէթչան օլան տօքթօր Ֆէ-
նէրի Թօտօրաքի Լազարիտի է-
ֆէնտի պու քէրրէ Ֆէնէրտէ
Գուտօր Եէրիֆ մանասթըրը ճի-
վարնտաքի խանէսինտէ քէնտի-
սինէ միւրաճաթ իտէն խաս-
թալիւնաչ հէր կիւն սաաթ իւշ-
տէն ալթըյա գատար գապուլ
վէ ուսուլը ճէտիա իւզրէ մուա-
յէնէ վէ թէտալի էյլէտիլի կի-
պի, ֆուգարա վէ միւհտաճէյի
տալի բազար էրթէսի վէ բէր-
չէմպէ կիւնլէրի այնի սաաթտէ
գապուլ վէ թէտալի էյլէտիլի
իլան իտէր:

ՆՈՐ ԲԱՌՎՐԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԶՈՒԵԱՆ

Անգղիերէն, Հայերէն և Ռուսերէն

Իւր պէտքն ու կարեւորու-
թիւնն ի վաղուց գգալի եղած
սոյն Անգլ. Հայ. Թուրքերէն
բառարանն, հանդերձ բառից
արտասանութեամբ, սկսած է հը-
րատարակուիլ թերթ առ թերթ:

Բաժանորդագրութիւնն է
խիստ դիւրամաշխելի, այն է՝ 35
դահեկան:

Բաժանորդագրութեան տե-
ղիք որոշուած են Մարգարեան և
Գաֆաֆեան դրատուններն:

Ցարդ հրատարակուած են 12
թերթեր:

Հրատարակեալ թերթերն կը
յանձնուին բաժանորդաց հրա-
մանին:

ՈՒՍՈՒՄՆ

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ

Յօրինեաց

ՍԱԶԱ Ա. ԽԱՆՅԱՆ

Սոյն գառազիրք՝ որ կրօնի
խիստ կարեւոր գիտելիք և դիւ-
րնտել եղանակաւ արդէն հայ
մանկուտն կարի օգտակար եղած
է, և որոյ ապացոյց է նորա բազ-
մաթիւ օրինակաց առող միջոցի
մէջ սպառումն, այս անգամ նո-
րանոր փոփոխութեամբ և պի-
տանի յաւելմամբ ճօնացած
վերստին հրատարակուած է ն.
էֆ. Գրպէրեանի մաքուր տպա-
գրութեամբ:

Գինն է խիստ աժառ, 60 վարա,
ընդ ամենայն 256 էջերէ բաղ-
կացեալ ըլլալով հանդերձ:

Գեղարդատելին է Գրպէրեան
տպարան. կը ծախուի նաև ամեն
գրավաճառաց որպէս և ջրավա-
ճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու
քով:

ՇՐՋԱՐԵՐԱԿԱՆ

Տպարանի և Գրատուն

ԲԱՐԻՉՈՒ

Ն. Ճ. Արամեան

Կ. Պոլիս. Չափազնայաւ եօղուշու

Յակոբեան խան, Թիւ 8, 9, 10, 11

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ
հասարակութեան թէ բարեյիշատակ
Հօրս՝ Ճանիկ Արամեանի համաւա-
ւոր Տպարանի զոր ցարդ օտար ձեռ-
քեր կը վարէին՝ այս անգամ ուղղա-
կի մեր վարչութեան ներքեւ առած
եմք:

Այս առթիւ պէտք եղած միջոց-
ներն ի գործ դրած եմք լիուլի գո-
հացներու համար զամէն անոնք՝ որք
բարեհաճին իրենց վստահութեամբ
պատուել զմեզ:

Տպարանիս մէջ կը գտնուին Հայե-
րէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յու-
նարէն, Պուլլարերէն և այլ ամեն
լեզուէ տառեր՝ իրենց պարզ և զար-
դարուն տեսակօք: Ինչպէս առաջ,
յետ այսու եւս ամենամեծ խնամով
պիտի տպագրուին ամեն տեսակ
գրեանք, ինչպէս նաև հարսանե-
կան Հրաւիրագիրներ, Այցեւորման
Նամակագրութիւնք, Մահագոյթք եւլն:

Տտարանս իրեն նշանաբան ընտ-
րած է Գիտն չափաւորութիւն, Պար-
կեշտութիւն, Փութաքանութիւն և
այն ամեն հանգամանքներ որք յա-
տուկ էին Ճանիկ Արամեան Տպագ-
րատան: Կը հրատարակուի Պատ. Հե-
ղինակք եւ արգոյ ազգայինք փո-
ժով հաստատու մեր ըսածներն:

ՆԵՐՍԷՍ Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ԾԱՆՈԹ. — Գաւառներէ եկած
յանձնարարութիւնք ամենայն ճըշ-
դութեամբ և փութով կը կատա-
րուին:



Թէթի Մետր ՎաճԱՌԱՑՈՒՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
ԸՆԿԵՐՔ

Կ. Պոլիս Պահճե-Պափու, ձեկալ պի
խան քիւ 6 եւ Թափալիզ փողոց քիւ 70

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱՋԴ

Սոյն վաճառատունն երկար
ժամանակէ ի վեր մեծամեծ գո-
հողութեամբ հաստատուած լի-
նեով, ուղղակի ծախայէն բերել
կուտայ տեսակ տեսակ ընտիր և
ազնիւ թէյեր, և գաւառաց հետ
հաստատուած իւր յարաբերու-
թեամբք ու առ ինքն ուղղեալ
յանձնարարութեանց ճիշդ և
փութեանակի կատարմամբ արդէն
մեծ հռչակ հանած է:

Այս անգամ, ձմրան եղանա-
կին առթիւ յատկապէս բերել
տուած է մեծ քանակութեամբ
թէյ, որոց ընտրութիւնն ու ազ-
նուութիւնն երաշխաւորեալ են
բժշկաց կողմէ:

Գիներն խիստ չափաւոր են և
վաճառատունս պատուող անձինք
գոհ պիտի մնան թէ՛ աժանու-
թեանն և թէ՛ ընտրութեանն:

ՅԱՅԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԸՆԱՆ

—(29)—

ԲԵՐԹՕՆ ՀԱՅԵՐԵՆԻ

ՀՈՒԻ ԺԱՔՈՂԻՑ

ԹԻՒՄՊԱՐՏԻՑ
ՎՐԵԺԻՆԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Խորհրդուր սպանութիւն մը

Բոլոր այս մանրամասնութիւնք,
ինչպէս կը հասկցուի, Ոստիկանա-
պետի նախագահութեան տակ գըտ-
նուող ակումբ տարօրինակ տատամ-
սութեանց տան մէջ ձգբեր էին: Հոն
ներկայ գտնուողներէն իւրաքանչիւր
ոք կը հարցունէր իրեն մէկուսի թէ
ի՞նչ խորհրդաւոր յարաբերութիւնք
կրնան ունենալ գործուած այս ե-
րեք ոճրագործութիւնները միեւնոյն
ժամուան մէջ, եւ համանման գոր-
ծիքներու միջոցաւ, զորս անկարելի
է իրարմէ տարբերել: Երեք ոճրա-
գործութեանց իրարու հետ առնջու-

թիւնը, բացարձակ ապացոյց մ'ե-
ղաւ ներկայից զարմացումը ապու-
թեան դառնալու:

Լիւս, որ իւր քննութիւնը կը
շարունակէր, յանկարծ զարմացման
այնպիսի ձայն մը հանեց, որ կար-
ծեցին թէ ձեռքը բռնած գէնքով
վիրաւորուեցաւ:

—Յանուլ Աստուծոյ, ի՞նչ կըլ-
լաք, կրկնեց, Պ. տը Վէրթէն որ
ինքն ալ խորին մտածութեան մէջ
խորասուզեալ էր:

—Կարգացէք, պատասխանեց Ա-
պահովութեան պետը ամենայն պար-
զութեամբ, ցոյց տալով նմա այն ե-
րեք դաշոյնները, որք իրարու վրայ
գրուած էին հորիզոնական կերպիւ:

Ոստիկանապետը յօտից ցգլուխ
սարսուռ մը դէպք: Լակոնական
կերպիւ գրուած հետեւեալ սարսը-
ռալի բառը, որ քանակութեամբ էր
իւրաքանչիւր դաշոյնի լայնքին,
կարդաց:

VENDETTA!

Վէնտէթթա, այսինքն վրէժ-
խնդրութիւն, եւ այս քորսիքական
լեզուէն փոխառեալ բառը աւելի

մեծ ներգործութիւն կընէր: Այլ
եւս տարակուսիլ կարելի չէր թէ
այս երեք ոճրագործութիւնք, մէկ
մարդու ձեռքով կատարուած են,
վրիժագութեան նպատակաւ, բայց
որ չարագործին ձեռքն է այս, եւ
ո՞վ է այդ մարդը որ այսպիսի վատ
միջոցաւ մը վրէժ լուծել կուզէ,
գիտնալ պէտք է: Ահա սկսաւ,
գաղտնիքը զոր ճարտար մարդիկ չը
պիտի յաջողէին լուսարանել... Երբ
իրողութիւնները իրենց բացատրու-
թիւնը իրենց մէջ չեն պարունակէր,
պէտք է այն ատեն գործել ու չէ
թէ զանոնք իրենց այլ եւ այլ երե-
ւոյթներովը քննութեան առնուլով
ժամավաճառ լինել... Լիւսի կար-
ծիքն ալ այս էր, որովհետեւ քանի
մը վայրկեանէ ի վեր անհամբերու-
թեան նշաններ ցոյց կուտար, սա-
կայն Պ. տը Վէրթէն ներկայ գտնը-
ուելուն պատճառաւ, ձայն չէր հա-
նար... բայց աստի, այդ ձախող գի-
շերուան մէջ իրեն ընելիք գործերն
լիովին կարդարացնէին իւր հրաժա-
րելու փափաքն: Լիւս բարկութեամբ
կը շրջապայէր սենեակին մէջ, երբ
Ոստիկանապետը կը բացատրէր եր-

կու ոստիկանաց տարաբաղդ Ֆոօլէ-
րի յանկարծական փոփոխութիւննե-
րը, նոյն պահուն նշմարեց Լիւսի
յուզեալ վիճակը, եւ փափաքեցաւ
գիտնալ թէ Ապահովութեան շտաբի
պաշտօնին համար, իւր աներձագին
դէմ գատական թուղթերը պատ-
րաստուած են, եւ այս պատճառաւ
կաճապարէր լմնցնել Լիւսի պաշտօ-
նի կոչման համար գոհունակութեան
պաշտօնաթղթերն, եւ զայն ներկա-
յացնել անմիջապէս իբրեւ նորընտիր
պետ Ապահովութեան, Պ. տը Վէր-
թէն ըստ ոստիկանական սովորու-
թեան զայն ողջունելէ վերջ, յաւել-
ցուց:

—Արդ ուրեմն, իմ պիտի պաշ-
տօնակիցս, այլ եւս կը մնայ ձեզ
անմիջապէս գործի ձեռնարկել, ե-
րեք ոճրագործներ երեւան հանել
եւ իմ աներորդիս գտնելը սղտիկ
գործ չէ, ասոր համար ուշանալու
չիգար... Իսկ դուք, պարտնայք,
շարունակեց խօսքը երկու ոստիկա-
նաց ուղղելով, հոս պիտի մնաք, իմ
քովս որովհետեւ կարեւոր խնդիր-
ներ կը կատարուին այս գիշեր, հե-
տեւապէս պէտք ունիմ ձեր աջակ-
ցութեան:

(Եարուսակելի)

դեպքան Մոնթեպելլո կոմսն երէկ Բ. Դուռն երթալով յայնորդարար տեսակցեցան Բարձր Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Մոնթեպելլո կոմսն տեսակցեցաւ նաև Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ։

—Ափրիկեան երկիրներու խնդրոյն նկատմամբ Անգղիական և Ֆրանսական կառավարութեանց դիւանագիտական վերջին կարգադրութեանց միջոցին, յիշեալ երկու կառավարութիւնք պայմանագիր մը փոխանակած էին որ կը պահպանէ թուրքոյ մասնաւոր իրաւունքներն և Ափրիկեան Տրիպոլիոյ նահանգին սահմաններէ դուրս իւր գործելու օրինաւոր սահմանը այժմ այս խնդրոյ մասին տեսութիւնք կը փոխանակուին ընդ մէջ երեք տէրութեանց. բանակցութիւնք պիտի կատարուին Բ. Դուռն ազդեցութեան շրջանակն վերջնականապէս որոշելու համար։

—Վեհ. Սուլթանն ըսելով որ անցեալ շաբթու տեղացող հեղեղանման անձրևներէ յառաջ եկած ողորմունք մեծամեծ վնասներ պատճառած են Մուսթաֆա փաշայի և շրջակայից բնակչաց մեծ մասին, 500 Օսմ. ոսկի շնորհած է ի նպաստ յիշեալ կարօտելոց։

—Մեծ-Եպարքոս Բարձրապատիւ Քեամիլ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալէ անմիջապէս յետոյ իւր ըով հրաւիրեց արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշան և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց նկատմամբ պահ մը խորհրդակցեցաւ ն. Վսեմութեան հետ։

—Արուստից վարժարանի նախորդ տնօրէն գնդապետ Հիւսնի պէյի եւ տեղակալ գնդապետ Եուսուֆ պէյի օրով ինչ ինչ անկանոնութիւններ պատահած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրած էր որ այս մասին քննութիւն մը կատարելու համար յատուկ պատերազմական ատենան մը կազմուի ընդ նախագահութեամբ Ֆէրիք Սամի փաշայի։

Յիշեալ ատենան երէկ գործի ձեռնարկեց և սկսաւ դատել Հիւսնի պէյն և Եուսուֆ Էֆէնտին։

—Ռուսիոյ առևտրական պանքայի տնօրէն Պ. Միրեարօֆ և դեսպանատան Բ. թարգման Պ. Մաքսիմօֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և իւր Վսեմ. խորհրդականին հետ։

—Այս տարի ևս լեզուագիտական վարժարանէն տասն և մէկ շրջանաւարտք վկայական ստացած են։

—Առողջապահական Յանձնաժողովն երէկ ինիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ներքին գործոց նախարար Վրսեմ Միւնիւր փաշայի հետ։

—Քիթապճեան Անտոն խան անուն անձ մը ձերբակալուած է, որուն համար կըսուի թէ թէ իրաւարարութեան ենթարկուած գործի մը մէջ Պարսկական կառավարութիւնը ներկայացնելու համար այժմ մայրաքաղաքս կը գտնուի։

Անտոն խան մի քանի ժամ բանտարկուելէ յետոյ արձակուել է երաշխաւորութիւն տալով. զանազան զրոյցներ կը շրջին այս մասին որոց համար այժմէն բան մը կարելի չէ ըսել։

—Երէկ մայրաքաղաքս հասած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հնտախան Հալէպի ուրիշ մէկ քանի թաղերուն մէջ ևս ծագած է, և մէկ քանի անձինք մեռած են, և թէ Հալէպի մօտ առողջապահական շղթայ մը հաստատուած է, եւ ուրիշ առողջապահական միջոցներ ձեռք առնուած են համաճարակ ախտին ծաւալումը արգելելու համար։

—Բէթիւր ընդհանուր տնօրէն Պ. Օպուանօ երէկ Կայս. Պալատ երթալով, զինքն սպաննել փորձող Պ. Պէնտա ձերբակալուած և անմիջապէս դատի ենթարկած ըլլալուն համար շնորհակալութիւն և երախտագիտութիւն յայտնեց։

Պ. Օպուանօ բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը միջոցաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց արժանացաւ։

—Ոտտիկանութեան նախարար Վսեմ. Նազիմ պէյ քանիցս հարցաքննած է ոճրագործն ի ներկայութեան Պ. Օպուանօյի, սակայն Պէնտա՝ Աւստրիական, և Պ. Օպուանօ օտարահպատակ ըլլալով, որոշուած է յիշեալն Աւստրիական դեսպանատան յանձնել ըստ պահանջման այս վերջնոյն։

Այս մասին երեկի Մոնթեպելլոյ մէջ կը կարգամբ հետեւեալը։

Վսեմ. Նազիմ պէյի հրաւերին վրայ Բէթիւր ընդհանուր տնօրէն Պ. Օպուանօ երէկ ոտտիկանութեան պաշտօնատունը գնաց Բէթիւր թարգմաններէ միոյն հետ. նախարարն հարցուց Պ. Օպուանօյի թէ իւր հիւպատոսարանին իմաց տուած է՝ (տնօրէնն ամերիկեան հպատակ է) Պ. Օպուանօ պատասխանած է թէ վստահ լինելով Օսմ. կառավարութեան արգարութեան վրայ և ոճրագործին դէմ որեւէ ոխ կամ թշնամութիւն չունենալուն համար, այդպիսի ձեռնարկ մ' ըրած չէ. նախարարն ուզեց Պ. Օպուանօյի յայտարարութիւնն առնել որուն համակերպեցաւ Բէթիւր տնօրէնն յարելով թէ անպաշտօն կերպով միայն կը ներկայանայ յիշեալ նախարարութեան։

Նոյն օրը Աւստրիական դեսպանատան թարգման գնաց պահանջեց որ Պ. Պէնտան իրեն յանձնուի որովհետեւ հիւանդ է, ոտտիկանութեան թիչին և

նոյն պահուն անդ. դռնուող Տր. Մօլթիստէս քննութիւն մը կատարելով հաստատեցին թէ հիւանդութիւն մը չունի և միայն աչքին վրայ կռուվի հաջուած մը և յօնքին վրայ ևս գաւազանի հարուած մը ընդունած է։

Մանրամասնութիւնք հետզհետէ պիտի հաղորդուին ընթերցողաց։

—Ի նպաստ Սէլանիկի հրկիզելոց Աթէնքի մէջ բացուած հանգանակութեան ցարդ 12.650 տրախի գոյացած է։

—Կը լսեմք թէ Խոսրէի Մախտուէի վարչութիւնը փոխառութիւն մը պիտի կնքէ Օսմանեան Կայս. Պանքայէն ինչ ինչ բարենորոգումներ ի գործ դնելու համար։

ԳՐԱՄԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՕՐՄԱ

7 Սեպտեմբեր

Գօնս. երէկ ամենէն բարձր	20, 25
՝ ՝ ՝ վար	20, 21
՝ ՝ գոցուեցաւ	20, 23
՝ այսօր ժամը 6ին	20, 41
Տախիլէյ	61, 7
Երկաթուղի	78, 25
Թրամվայ	5 Կիրա 10 ՊՐ.

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԿԱՌՔ

Շարժուած մէջ տեղական լուրագիրները հետեւեալ կարեւոր լուրը հաղորդեցին։

«Վահրամ պէյ Տառեան Կայսերական կառավարութեան արտօնագիր մ' ուղարկեց Բերայէն մինչև ցօլէօլքոնէ ելեքտրական հանրակառքի նոր գիծ մը հաստատելու համար...»

Ուրախալի է այս լուրն ելեքտրականութեան ամենէն գեղեցիկ կիրառութիւններէն մին մայրաքաղաքին մէջ ևս ի գործ դրուելու խորհուրդը կը ծնի, մաղթելով որ այդ կարեւորագոյն գիծը հաստատուի, կուղեմք մեր կողմանէ այս սիւնակներուն մէջ բացատրել ելեքտրական հանրակառքն, ապագային մէջ անոր գործնական օրինակը տեսնելու բաղդին արժանի ըլլալով։

Ելեքտրական հանրակառքերը Միացեալ Նահանգաց մէջ ընդհանրացած են հասարակաց կառքերու համար երկվարներու գործածութիւնն ստորին բան մը նկատուած է ելեքտրականութիւնը նախագատուած է իւր շարժիչ զօրութիւն որովհետեւ ելեքտրական հանրակառքն կը լինի խիստ վայելուչ, դիւրագին և արագընթաց միտնդամայն։ Հետեւաբար Ամերիկա այն միակ երկիրն է ուր ամենէն աւելի ելեքտրական հանրակառքեր կը գտնուին Ֆրանսա դեռ չէ ընդհանրացած ելեքտրական հանրակառքն, որը իրենց օրինակէն իրենց հանրակառքն արագորէն ընդհանրացած է։

Ելեքտրական հանրակառքեր կը գտնուին Ֆրանսա դեռ չէ ընդհանրացած ելեքտրականութեան արագեղեցիկ կիրառութիւնն, միայն Քլէմօն այն առաջին քաղաքներէն է, որը իրենց փողոցներուն մէջ ելեքտրական հանրակառքեր ունին և Քլէմօնի առաջին գիծը կը գործէ Յունուար ամսէն ի վեր և երկրորդ գիծն Յունիսէն ի վեր։ Քլէմօնէն ի Ռուսեա հաստատուած է ամենէն չքեղ ելեքտրական հանրակառքն։ Պ. Թէլէն ճարտար երկրասարդ երկրաչափ մը Գլէմօնի հանրակառքին յատակագիծը պատրաստած է որը կը վարէ Պ. Քլաուէ վարչութեան պետն և արտօնատէրն նոյն գիծին։

Ելեքտրական հանրակառք մը երեք օրոյ մասերէ կը բաղկանայ, զիծն կեդրոնական կայարանն որ ելեքտրականութիւն յառաջ կը բերէ, և կառքերն։

Գիծը երկար կամ կարճ կըրնայ ըլլալ, Քլէմօնի գիծն երկայնութիւնը 7 քիլոմէթր է, դրծին երկայնութեամբ կերկարի ելեքտրական հոսանքին հաղորդիչն գիծն 6 մէթր բարձր ձողերու վրայ հաստատուած։ Այդ հաղորդիչը յարաբերութեան մէջ կը գտնուի կառքերու «տիւնամօններուն» հետ այնպիսի եղանակաւ մը զոր պիտի բացատրենք։ Գիծին վրայ հաստատուած են, ինչպէս ըսինք իրարմէ 50 կամ 80 մէթր հեռաւորութեամբ ձողեր որք կը հաղորդակցին մետաղեայ լարով մը որոյ վրայ կը գտնուի հաղորդիչը, երկաթէ և պղնձէ ուղղանկէն խողովակ մ' է հաղորդիչն ստորին կողմը ճեղքուած։ Այդ խողովակին մէջ են այն պղնձէ ճախարակներն որ կը հաղորդակցին իւրաքանչիւր կառքի «տիւնամօն» հետ մետաղեայ լարով մը և այդ լարը խողովակին ճեղքէն կանցնի և այսպէս կառքն կը սահի կանցնի, շարժիչ «տիւնամօն» մետաղեայ հաղորդիչին շօշափման մէջ լինելով։

Գիծը պարզ է, ճանապարհին լայնութիւնը պիտի լինի մէկ մէթր, կառքերն ինքնին մասնաւոր գործիքի մը շնորհիւ կարող կը լինին ալ և ձախ երկրորդական շարժումներ ընել և դառնալ եթէ հարկ լինի։

Ամենէն գլխաւորն ելեկտրական հոսանքն արտադրող կայարանն է, պիտի պարունակէ Ֆաուրի շարժիչ մեքենայն 200 ձիու զօրութեամբ որոյ տնօրէնութեան ներքե պիտի գտնուի Թիւռի դրութեամբ շինուած 500 վոլթոյի զօրութիւն ունեցող ելեքտրական «տիւնամօն» մը։

Կառքերը կը լինին երեք տեսակ. առաջին տեսակը ո՛չ անցան դործածական։ 50 «բլաս» կը պարունակէ և հետեւաբար

իւր չափազանց ծանրութեամբն փորձաւոր: Միւս տեսակներն գործածութեան համար ամենէն աւելի յարմար կերելին, 30 կամ 38 «բլաս» կը պարունակեն եւրեք կամ չորս տակառաշափ ծանրութեամբ: Արագութեամբ կընթանան եւ դիւրութեամբ կանգ կառնուն, ինչ որ գնահատելի յատկութիւն մ'է շրջող կառքի մը համար: Կառքերն ունին չորս անիւներ որոց մին կը գործէ «տինամբի» մը միջոցաւ եւ վերջինն հաստատուած է կառքին ներքեւ: Ըսինք թէ կառքերն ելքերովաւ հոսանքին հետ ինչպէ՛ս կը հաղորդակցին: Կը մնայ կառքերը վարելու պաշտօնն որ շատ դիւրին է. յառաջակողման վրայ յոտին կեցած է կառավարը որ իր տրամադրութեան ներքեւ ունի մեղեմ մը, պտուտակ մը, եւ փող մը, մեղեմին միջոցաւ կարող կը լինի հոսանքը ընդհատել, պտուտակին շնորհիւ կը սառակացնէ եւ կամ կը մեղմացնէ հոսանքն եւ փողն ի ձեռնն ունենալով կըրնայ իւր ամէն հրամաններ յայտնել ճանապարհորդաց:

Ելքերովաւ հանրակառքով կրնանք մէկ ժամուան մէջ 16 քիլոմէթր ընթանալ, ամենամեծ արագութիւն է այս որով աներկիւղ կրնանք ընել այս գեղեցիկ ուղեորութիւնն մարդ միշտ կառքին վրայ իշխող բացարձակ տէր մ'է: Եթէ չը կործնցնէ իւր պաշտօնութիւնն որոյ առաջին օրինակը Ամերիկացիք տուած են. այդ արագութիւնը կը չահեցնէ մեզ ժամանակն եւ ժամանակին հետ կը չահինք անտարակոյս ճարտարութիւն, ճշգրտութիւն մեր գործոց մէջ, ամէն ինչ դիտելու կարողութիւն կուենանք:

առանց վարկեան մը մեր պաշտօնութիւնը կորսնցնելու:

Ուրեմն յաջողութիւն կը մաղթենք Վահրամ պէյ Տատեանի ձեռնարկութեան, որովհետեւ այն ձեռնարկներէն է որք շատ տեսակէտներով օգտակար կրնան ըլլալ ժողովրդեան մը:

Մ. Գ. ՄՈՋԵԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒ

Ա. ՏԱՐԻ

ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քերական—Հեղարան—Ընթերցարան Քարգանութիւն (փոխադարձ) — Քերականութիւն—Սերտ ի բերան—Բայ—Բառագիրութիւն—Ուղղագրութիւն:

Երկասիրեաց

Մ. Գ. ԽՈՐԹՈՒՆՅԱՆ

Ուսուցիչ Յրանտեհեմ, Թուրքերէն լեզուաց

ԵՒ

Բճակաց գիտութեանց

Ահա մի գործ՝ երկար տարիներ փորձուելէ յետոյ ի լոյս ընծայուած գերծ ճարտարահրնար մակդիրներէ, իւր տեսակին մէջ, միակ որ կը տարբերի աւանդման ոճով, նիւթոց ընտրութեամբ ու աստիճանաւորմամբ:

Գետք չը թողուր այս ուրիշ որեւէ դասագրքի, կարգալ ու խօսիլ սովորելու համար:

Աւանցիչք այլ եւս պատճառ պիտի չունենան գանգատելու իրենց աշակերտաց ըմբռնումէն եւ պիտի չը գտնուի ուսանող մը որ ետ մնայ իւր դասէն:

Ահաւասիկ նոր եւ անման ըսուելու արժանաւորութիւն ունեցող դասագրքը մը, որ կը վաճառի Մարգարեան գրատունը եւ ամեն գրավաճառաց քով ի գին 4 դահեկան:

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐԱՄԱՅԵԱՆ

ՀԱՅԱՔԱՇՈՑ

Ընտիր գրութեանց Ազգային եւ օտար Մտեւնագրաց արձակ եւ ուսանաւոր

Ամեն ընտիր գործ՝ իր կեղծը շուտով կուենայ:

Սիմոն էֆէնտիի գործին ալ կեղծն ելած է կըսուի եւ այս պատիւ մ'է անշուշտ հեղինակին եթէ ոչ շահ մը:

Սիմոն էֆէնտիի հաւաքածոյն երկու մասերէ կը բաղկանայ, Առաջին մասը կը բովանդակէ դիւրին եւ ամփոփ հատուածներ, պատմական, նկարագրական գրութեան, առակներ եւն. Գինն է 3 դահեկան:

Իսկ Բ. մասին որ առաջինը կրկինն է ու մեծադիր, կը պարունակէ մեծ մասամբ անտիպ գրութեան, գրագիրական գըլխաւոր կանոններ, 35 Հայ հեղինակաց հակիրճ կենսագրութիւններ, առածներ, բարոյական իմաստներ, բառագիրական ծանօթութիւններ, եւն. եւն. Գին 7 ու կէս դահեկան:

Կը վաճառի Մարգարեան գրատունը եւ ամեն Հայ գրավաճառաց քով:

ԲԱՐՍԵՂ Ե. ԷՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵՋՈՒԻ

Ա. ԵՒ Բ. ՏԱՐԻ

Մանկավարժական նորագոյն մէթոտով պատրաստուած ընտիր գործ մ'է, ուր աշակերտն այլուքնէն վերջ, պիտի ուսանի գաղափարներ կազմել եւ խօսակցիլ: Իսկ Բ. մասն կը պարունակէ իւրաքանչիւր դասերու բառերն, հարցումներ, հրահանգներ, շարագրութեան վարժութիւններ, բերականական ինչ ինչ պարզ տեղեկութիւնք, ուղղագրութեան եւ գիտութեան

վերաբերեալ գիտելիք, հանելուկք, առածք, բարոյական պատմութիւններ, եւ գրավարժութեան ձեռագիր՝ օրինակներ:

Առաջին հատորին գինն է 2, եւ Բ. հատորինն է 3 դրուշի կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Գավաֆեան գրատունն:

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԴՈՐԵՆԱԿԱՆ

Երկրաչափութիւն

ՏԱԼԱՍԷՄԻ ԴՈՐԵՆԱԿԱՆ

Աղիսատաքիեաց

ՎԱՅՆՆՆ. ՀԱՅԱՔԱՇՈՅԱՆ

Սոյն երկրաչափութիւնն որ ծանօթ չափագրութեան կողմէ հըրապարակաւ գնահատուած է իբրեւ յարմարագոյն դասագիրք ազգային վարժարանաց համար, եւ որ ցարդ 8 դահեկանի կը վաճառուէր, այժմ 0/0ին 25 դեղչելով, այն է 6 դահեկանի կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով:

Կեդրոնատեղին է Բ. Մ. Գօգաճեանի գրատունն, Չաքմազ-ճըլար եօգուշ, փռան կից, թիւ 55 10 օրինակէ աւելի առնողին համար 0/0ին 15, դեղչ:

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԲԵՐՈՎԱԿ ԵՍ. ԼԵՄՈՆՃԵԱՆԻ

Դրշ:

Երկրագործն. 2 հատոր 15 կորստն Հրամանատարը 1 5 Գէլի Գրատուն 1 5 Ընդ մամուլ Վերմար Յիւնապետը: Կը վաճառի բոլոր գրավաճառաց քով:

ՏԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԵՆԱՆ

—(12)—

ԹԵՐԹՈՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ

ԼՈՒԻ ԺԱՔՕՂԻՏ

ԹԻԱՊԱՐՏԻՑ

ՎՐԵՃԻՆԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Խորհրդաւոր սպանութիւն մը

Այդ շքեղ աղամանդը, աղջկան ձեռաց վարդանման ու չքնաղ մատներուն մէջ շողալ սկսաւ:

Տը Մարտէյ այս խօսքերէն սաստիկ յուզում մ'զգաց, մինչդեռ Լիւս մօզ մնաց որ ինքզինքը պիտի մատնէր, սակայն իւր ներկայութեան կատարուած այս սոսկալի եւ սրտայայտ տեսարանը նկատողութեան առ-

նով, զգաց որ ամեն բանէ առաջ պարտէր իւր զգացած տպաւորութիւնները գաղել: Իւր ոստիկանական կենաց մէջ նմանօրինակ սոսկալի կացութեան մը երբեք մատնուած չէր եւ հակառակ իւր անձին վրայ ունեցած ազդեցութեան չկրցաւ հակառակիլ իւր մտքի ներգործութեան, եթէ բարեբաղդաբար Տիկին տը Վէրթէն միջամտելով յիշել չիտար անոր այդ պատահարին բացառիկ ծանրութիւնը:

Տիկին տը Վէրթէն աղջկան ձեռքէն առնելէ եւ քննելէ վերջ, ըսաւ: —Ասկա այն զոյգ մը կոճակներէն մին է զորս հօրս նուիրեցինք իւր տօնախմբութեան առթիւ, բաց աստի դիւրին է բաղդատել զայն:

Այս խօսքերուն վրայ տիկին տը Վէրթէն կոճակը ծերունի խորհրդականին երկնցուց:

Այս վերջինը առանց վարանման, առնելով կոճակը թեւին անցուց զայն, եւ ըսաւ ամենաբնական ձայնով մը:

—Թիկին աղջիկս, ճիշդ այն կոճակն, զոր այս գիշեր հոս կորսնցուցի: Շնորհակալ եմք որ վերստին

գտանք զայն, այս քաջարի անձանց իրենց խոզարկութեանց թանկագին վայրկեանները ի զուր կորսնցնել չտանք:

Յետոյ խօսքն Ապահովութեան փոխ-պետին ուղղելով:

—Գա՛հ մ'առաջ, պարոն, ըսինք թէ կարեւոր ապացոյց մը գտած էք որ յանցաւորին հետքը պիտի յայտնէ ձեզ, ինչպէս աղէկ հասկցած եմ մտքերնիդ:

Կատարեալ հանդարտութեամբ եղած այս հարցումը զգացնել տը ուսու Լիւսին իւր կացութեան կարեւորութիւնը, հիմա նպատակ մը ունէր, որ է թողուլ Ոստիկանատունը եւ տուն երթալ, որպէս զի հանդարտ մտօք խորհի եւ յիշէ այն սոսկալի ոճրագործութեան գիշերուան բոլոր մանրամասնութիւնները՝ աղամանքի տեսարանէն ի վեր որ յայն աղետալի ոճրին, որուն զոհուած էր Փօթէր, Լիւս, գլուխը կրակներուն մէջ, բնաւ ուղարկութիւն չէր դարձնէր, Պ. տը Վէրթէնի սրահին մէջ անցած դարձածին, այլ իւր ունեցած ուժը կը թափէր

ճնշելու համար այն խռովայայտ տը պաւորութիւններն, որք վեր ի վայր կը յուզէին նորա գաղափարներն, ինչպէս փոթորկալից հողմ մը կը թօթափէ չոր տերեւները փոշելից ճամբայներուն վրայ: Ոստիկանապետի ընտանիքը իրենց շուրջը անցած դարձածին բնաւ ուղարկութիւն չըրին, եւ Պ. տը Վէրթէն իւր տներով այդ գիշեր կորսնցուցած կոճակին սուղի նստելը գիտնալուն, ինքն իսկ անմիջապէս ի բաց վանեց այն տխուր մտազբաղութիւնները, որ յառաջ եկած էին այն յանդուգն ոճրագործութեանց որուն հեղինակը կերեւայ թէ, խոյս տուած է Ոստիկանութենէն:

Ներկաներէն մին, ծերունի տասնամեկ տարեկան մը, որուն անունն է Հէօթ-Լէօր, Լիւսի ամենածանօթ բարեկամներէն մին, նշմարեց Փոխ-պետի այն արտաքոյ կարգի յուզումը, երբ Ոստիկանապետին ծաղկահաս աղջիկը իւր մեծ հօր աղամանդեայ կոճակը գտած էր:

(Շարունակելի)